

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

5. An, quando petuntur duæ dispensationes, altera cum vera, altera cum falsa causa?
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

5. Respondeo. Communis, & in praxi excipienda opinio est, Sanch. in sum. l. 4. c. 47. n. 17. Guttier. apud Dianam max. citand. Conrad. in praxi. §. 395. Ma. Ant. in suis variis resol. l. 1. resol. 39. n. 1. Barbol. in Col. C. Cum dilecti de rescriptis, in 6. aliorumque ab ipsis citatorum qui dicunt eam esse invalidam, etiam si per inculpationem etiam falsitas hanc coningeret. Ratio est, quia Pontifex movetur solum ex causa proposita, & ex illo motivo, quod relationem habet ad dictam propositam causam; non ergo ab illo motivo relato ad causam non propositam.

4. Confirmo Primò à posteriori satis efficaciter. Nam cum tanta Doctorum, & Pontificum diligentia in proponendis, examinandis, & approbandis causis? Sane sufficeret in supplicationibus sic semper ponere: *Supplicatur Sanctissimus Pontifex, ut dispense cum Antonia, ne in nuptia remaneat, ut certè, ex aliqua tandem causa, remaneret.* Confirmo Secundo, ex dictis in hanc eandem rem §. 7. §. 2. n. 16.

Quicquid igitur dicat Leander, Martin. apud Dianam p. 10. tract. 1. §. 42. & Martinus S. Joseph apud Dianam valde, ut videtur, ad hanc sententiam propendentem, qui citant etiam Sanch. l. 8. matr. d. 29. n. 29. alio in loco ab eo, quem modo ipse idem, & modo nos citavimus pro nostra sententia. Sed certè, vel hic locus est bene explicandus, ne sibi Sanchez contradicat, vel ipse à nobis hac in re, ejus pax, non est approbandus.

§. IV. Quando ex pluribus causis propositis aliqua est falsa.

1. Distinguendum hic est. Nam, quando præsumitur ex circumstantiis, à prudenti expendendis, Pontifex motus fuisse ex utraque indivisibiliter sumpta, nulla est dispensatio, quia tunc corrumpitur veritas causæ Pontifici moventis. At vero quando saltem una ex vera causa ejus est generis, ut ipse citata ordinaria consuetudine, & praxi dispensandi judicetur sufficiens causa motiva (sæpe solum impulsiva) ad dispensationem obtinendam, non vitabitur fortè dispensatio, quamvis alia sit falsa, quia tunc jam adeest sufficiens causa. Lege Sanch. l. 8. matr. d. 21. a. n. 2. Leon. O. g. viam, aliosque quos citat, sequiturque Diana p. 10. tract. 1. §. 42. & apud Castrop. l. max. citand. No. Bard. in select. l. 4. §. 4.

Exemplum. I. proposuit Curialis duas causas, alteram, quia cum prædicta Antonia copulam habuit Antonius consanguineus, alteram, quia eadem diffamata est in Civitate ob suspicionem copulæ. Certè existente veritate dictæ suspicionis, & diffamationis, quamvis falsum fuerit, intercessisse copulam, valida fortè erit dispensatio, quia prædicta diffamatio solet esse sufficiens causa ad dispensationem. Dixi bis (fortè) propter dicenda mox num. 3.

2. Adverte diligenter duo. Primo, invalidam fore dispensationem, si aliud ex circumstantiis colligatur. Exemplum sit illud, quod affert Corduba apud Dianam p. 8. matr. d. 3. ref. 65. Semel negavit cuidam Pontifex dispensationem ob illam causam suspicionis copulæ: Curialis autem, ut dispensationem obtineret, addidit falso, adfuisse copulam: unde concessa fuit dispensatio. At, illam invalidè fuisse concessam, quia clarè colligitur, Pontificem ad solum copulam attendisse, cum repulisset jam illam aliam, nempe copulæ suspicionem.

3. Adverte Secundo, cum Castropalao, tom. 1. tr. 3. d. 6. p. 16. §. 5. num. 2. semper scrupulosum esse, velle sustinere valorem dispensationis in casu veritatis unius, & falsitatis alterius causæ. Ratio est, clara, quia, quicum potest, etiam probabiliter scire, Pontificem, cui proponuntur duæ causæ, altera vera, altera falsa (præsertim, quando gravior est falsa, quamvis aliis sufficiens) quis, inquam, sciet Pontificem absolute motum fuisse à vera, non autem à falsa? Solum igitur tunc veram eam esse doctrinam num. 1. datam, ego, & Castrop. &

fortasse etiam Auctores modo pro ipsa citati iudicabimus; quando illa causa falsa proposita, est de re extrinsece pertinente ad materiam dispensationis, & quæ Pontificem, ad illam dispensationem concedendam, movere non solet, quod est dicere, quando prudenter judicatur, falsam esse solum causam merè impulsivam.

§. V. Quando duæ simul dispositiones petuntur, altera cum causa vera, altera cum falsa.

1. Titius duo à Summo Pontifice postulavit, alterum, ut Votum suæ Castitatis dispensaretur, alterum, ut possit consanguineam ducere, pro Voto autem allegavit causam mendacem, veram pro consanguinitate? Quoniam verò utramque dispensationem obtinuit, nunc queritur, utraque sit invalida, an solum prior. Et idem queri potest, quando pro una dispensatione tacuit, quod erat necessarium ad substantiam dispensationis, pro alia, explicuit?

2. Respondeo, si dolose se non gessit, sed per solum errorem, seu ignorantiam non valde crassam, Titius falsam rationem pro Voto assignavit, erit secundum Castrop. l. c. num. 5. valida dispensatio pro consanguinitate, quia non est ratio, cur ipsa valida tunc non sit; At, si per dolum, & malam fidem, vitabitur, teste eodem ibidem num. 6. utraque dispensatio in casu nostro, quia cum utraque ordinetur ad eundem finem Matrimonii, Pontifex non præsumitur alteram, concedere ei, qui citat alteram, in ordine ad eundem effectum, dolose se egit.

3. Dico, in casu nostro, in quo dispensatio ordinatur ad eundem Matrimonii finem: Nam si petisset, atque impetrasset dispensationem Voti, v. g. & irregularitatis, causamque etiam mala fide falsam allegaverit pro Voto, veram pro irregularitate, quia hæc dispensationes sunt ad valde diversos fines, & in rescripto dispensationis, ut supponimus, una non concedatur, dependenter ab alia, erit valida, quoad irregularitatem, illa Castri. l. c. num. 7. at invalida, pro Voto.

§. IV. Quando erratum est in nomine supplicantium.

1. Vplici modo solet poni nomen, & cognomen supplicantium in petitione dispensationis, vel scilicet sub propriis vocibus, v. g. *Supplicatur Beat. Vestro ex parte Petri de Marini, & Bertæ de Martellis.* Vel sub nomine parentum (quod faciunt sæpe Curiales, quia non bene legunt cognomen supplicantium, cum tamen habeant arborem consanguinitatis, ad ipsos & partibus transmissam), ut, *Supplicatur Beat. Vestro ex parte Petri Francisci, & Bertæ Mariæ, cum F. & M. masculis, significantes Petrum esse filium Francisci, & Bertam esse filiam Mariæ.* Nam, ne quis patet vnam, eandemque personam habere illa duo nomina, sic solent scribere mascululè, cum scribant litteris minoribus, quando illa duo nomina sunt ejusdem personæ, sic, *ex parte Petri Francisci, & Bertæ Mariæ, ut rectè notat Contadus de dispens. l. 7. cap. 5. n. 18.*

2. Potrò, si ve erratur in nomine, si ve in cognomine, quocumque ex prædictis duobus modis indicata fuerint, si constet de corpore, hoc est de personis postulantibus dispensationem, ut si loco Petri dicatur Titius, loco Bertæ, dicatur Agatha, valida erit pro utroque foro dispensatio. Est opinio Sanch. l. 8. matr. d. 21. n. 37. & commun. apud Dianam p. 8. tr. 3. ref. 63. (si constet, inquam, nam secus indeterminata fuisset dispensatio, atque adeo nulla.) Ratio est, quia jam ad illam personam direxit intentionem Pontifex. Confirmatur, quia in Penitentiaria pro dispensationibus in occultis impedimentis, ne nominantur quidem supplicantes, sed solum significatur personæ, ut de ipsa constet, sic: *Quidam talis Diocesis cognovit occultè Sororem suam Sponsam, &c.*

Confirmatur Secundo, à simili, nam in Iure Civili (in Insti.